

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Alienatio Canonica Rerum Ecclesiae Temporalium

**Wiestner, Jacob
Prielmeyer, Bernhard F.**

Ingolstadii, 1692

Articulus III. De Capituli Consensu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61444](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61444)

ARTICULUS III.

De Capituli Consensu.

SUMMARIUM.

1. Ad Alienationem Immobilium necessarius Pralato est Capituli Consensus:
2. Nec sufficit Consilium.
3. Illius differentia ab isto:
4. Et istius Specialis utilitas.
5. Necessarius tamen non est consensus omnium Capitularium:
6. Sed partis duntaxat majoris, & sanioris.
7. Quæ Major?
8. Quæ Sanior pars sit?
9. In dubio major, etiam Sanior censetur.
10. Minor & Sanior à majori decreta impedire:
11. Nomine Capituli statuere nihil potest;
12. Nisi casu Electionis concurrentis cum Postulatione:
13. Quo ad illam sufficit pars tertia major.
14. Alienatio perpetua exigat Consensum Capituli Expressum:
15. Ad temporalem sufficit Tacitus.
16. Nova exposito c. Continēbatur 2. De iis, quæ fiunt à Prælat.
17. Prælatus eligendus à Capitulo congregato:
18. Itaque præstandus Consensus in Alienationem,
19. Et alios actus præjudiciosos.
20. Ad Alienationem rei Ecclesiæ inferioris non exigitur Consensus Capituli Cathedralis:
21. Nisi illam faciat Episcopus.
22. Expositio c. Cùm Apostolica 7. eodem Tit.
23. Vis Exceptionis.

Altera Solennitas est Consensus Capituli ad Rei Ecclesiæ immobilis Alienationem requisitus *can. Sine exceptione* 12. q. 2. c. 1. c. Cùm Nos 3. & c. Tua 8. De iis, quæ fiunt à Prælat. ibi,

ibi, *Cum totius Cleri consensu*. Non consilio tantum: cuiusmodi 2
ad tractanda alia Ecclesie negotia v. g. ad condenda Statuta,
ad Institutiones Destitutionesque &c. sufficit per *text. c. Novit.*
4. & *c. Quando. 5. eodem Tit.*

Sed, inquit, quid interest, an exigatur Consilium vel 3
Consensus? Nihil interesse, & quoties Prælati cum Capituli
Consilio procedere debet, istius consilio standum vult Zach.
Pasqualigus *Controvers. inter Episc. & Regular. p. 1. quest. 22.*
n. 408. cā motu ratione; quod, si hoc non sequatur, non pro-
cedat cum, sed contra ejus Consilium. Et hoc, si sequi ille non
teneretur, frustra exigeretur. Sed reverā latum inter illa est
discrimen; nam, qui aliquid facere debet cum alterius Con-
sensu, hunc requirere, & sequi: qui verò præcisè cum Consilio:
debet hoc quidem exquirere, & debito tempore expectare,
sequi autem necessariò non tenetur. *Gloss. in c. Cum Consue-*
tudinis V. Consensu, De Consuet. Panormit. in c. Quando cit. n. 7.
& uterque Gonzalez, Hieronymus quidem in *Reg. 8. Cancell.*
Gloss. 46. n. 61. Emmanuel verò in *c. Cum in veteri 52. De E-*
lectione n. 4. propter text. c. cit. c. Cum olim 7. De Arbitris & c. 1.
De Capell. Monach. ex quorum decisione Prior in Ecclesie Recto-
ris Electione, Familix: & Episcopus in Capellani Institutione
Monachorum Consilium habere tenetur: quo tamen habito,
iste Capellanum, & ille præsertim Rectorem instituere liberè
potest.

Neque sic Capituli Consilium frustra exigitur; quia hoc 4
præcisè adhibere iussus, etsi sequi non teneatur, consulentium
tamen rationibus instruitur, & ad negotium cautiùs, utiliùs,
& cum majori efficacia suscipiendum, gerendumque moveri
potest; cum dubium non sit, omnia, quæ consilio geruntur,
effectu & firmitate niti *l. Dubium 3. C. De Repud. & ex Regum*
Sapientissimi sententia Multa salus sit, ubi multa consilia, Proverb.
cap. 11. V. 14. & propterea providentissimi quique alieno con-
silio uti soleant, præsertim in rebus arduis, exemplo Papæ ejus-

modi res, & negotia cum Fratrum suorum, Cardinalium inquam, Consilio pertractantis. *c. Ad Apostolica. De sent. & re jud. in 6. & Clement. unic. §. Ceterum. De jurejurando*, et si, quod isti suaserint, tanquam Suprema in terris, & humanâ Legge quacunque superior Potestas, sequi non teneatur, Menochius *De Prasumpt. lib. 6. Prasumpt. 34. n. 24.* & Gonzalez. *Gloss. cit. n. 62.*

- 5 Porro, ut ad Alienationem, vel quemcunque alium actum, requisitus à SS. Canonibus Capituli consensus legitimus sit, requiritur imprimis, & regulariter sufficit, ut ad prævium ei Tractatum vocati sint omnes Capitulares in loco præsentés, juxta dicta *art. 2. n. 6* Deinde, ut istorum vocatorum duæ saltem partes compareant, & negotio tractando interfint, ut *ibidem* dictum *n. 9.* Denique, ut in Alienationis, vel alium actum cum Consensu Capituli gerendum consentiat major & sanior pars Capitularium legitimè convocatorum, per *text. c. Cum in cunctis 1. De ijs, que sunt à majori & c. l. Quod major. 19. ff. Ad municipalem. Panormit. in c. 1. cit. n. 1. & 16.* & Fagnanus *ibid. n. 5.* quia, quod major & sanior illorum pars facit, totum Capitulum fecisse censetur, ita, ut regulariter in omni dispositione Univerſitatis, & Tractatibus Capituli, in Promulgatione Sententiarum ac Statutorum, in omni Electione Prælatorum, & Canonicorum, in Remissione facienda Debitoribus &c. stetur suffragiis partis majoris, & ab hac gesta de Jure subsistant, ut post Goffredum *in Rubr. De ijs, que à majori & c. & inc. Cum in cunctis 1. ibid.* tradunt Panormit. *n. 1. & 6.* Barbosa *n. 1.* & Fagnanus *n. 5.*
- 7 Major autem pars dicitur, quæ numero Personarum excedit, habito respectu ad totum Collegium seu Capitulum v. g. cum ex duodecim Capitularibus octo, vel septem consentiunt, quatuor autem vel quinque dissentiunt: non autem habito respectu ad alias partes in diversa abeuntes; sic enim in Tractatu de Prædij Alienatione, si ex duodecim Canonicis in ejus
- Ven-

Venditionem quatuor: in Locationem quinque, & tres in Retentionem consentiant: & in Electione ex totidem Suffragatoribus sex in Titium, quatuor in Caium, & duo in Sempronium conspirent; Capituli pars major in prædij Locationem, aut Electionem Titij consentire non censetur, quantumvis plures in Locationem & Titium, quàm alium actum vel personam conspirarint *c. Ecclesia* 48. *De Electione & c. Si cui* 26. *eodem Tit. in* 6. quia quinque vel sex non sunt pars major respectu totius Capituli ex duodecim Capitularibus constituti, Panormit *in c. Ecclesia cit. n. 4.* & *ibi* Barbosa *n. 5.* & Laiman *n. 1.*

Sanior autem pars est, quæ Dignitate, Integritate & Zelo honoris Divini, & publici boni prævalet, lidem & Fagnanus *in c. Cum in cunctis cit. n. 3.* ac proinde pars Major simul & Sanior erit, quæ suffragantium tam Authoritate & integritate, quàm numero alias excedit.

Duo tamen hîc notanda sunt. Primum: in dubio partem, quæ major est numero, censeretiam Saniorem, præsertim si duæ partes Capituli consentiant: nisi partem numero majorem corruptam, aut alio affectu sinistro transversum agi manifestè appareat, vel legitime probetur; quia regulariter præsumitur pro pluralitate, nisi contrarium probetur, ut arg. *c. Prudentiam* 21. *De Officio deleg. & c. 1. cit.* docent ijdem Panormit. *in c. Ecclesia cit. n. 4.* & Fagnanus *in c. 1. cit. n. 4.* Imò in quibusdam Monasterijs aliisque Collegijs & Congregationibus Regularium, cùm suffragia feruntur, solummodo attendi solet ad majorem numerum Suffragatorum: & quod hi sentiunt, sicut à majori, ita etiam à Saniori eius parte iudicari censetur, propter notam integritatem & Zelum, quem nullo pravo affectu corruptum habere præsumuntur, Laiman *in c. Ecclesia* 1057. *De Elect. n. 4.* Alterum est, quòd, etsi minor pars, quando ob gravitatem Virorum, & allata ab his momenta rationum Sanior est, aliquando impedire possit Decretum Majoris: illius tamen consensu decerni nihil possit nomine totius Capituli, nisi
pars

pars numero maior decernendi, sive suffragandi potestate privata esset, Panormit *in c. Cum in cunctis cit. n. 11.* & Pirrhing *Method. Jur. Canon. lib. 3. Tit. 11. n. 3.*

Ab hac tamen quasi-Regula excipiendus est famigeratus
 12 casus Electionis ad Prælaturam cum Postulatione concurrentis: quo, ut huic illa prævaleat, sufficit, quod in Personam eligendam Capitularium legi imè congregatorum plus quam tertia pars conspirarit; etsi, ut in hujusmodi discordi concursu
 13 Postulatio admittatur, omnino necessarium sit, ut in Personam, per ejus viam ad Prælaturam evchendam, duarum partium suffragia sint collata, ut ex Innocentij III. Rescripto *c. Scriptum 40. De Electione* relato constat & ibi cum Innocentio IV. P. M. & SS. Canonum Interprete celeberrimo §. *Habes hic notabile*, Hostiensi §. *Sed etsi*. Panormit. *n. 13.* & 14. Zabarella §. *Quod si*, S. R. E. Cardinalibus, notarunt Interpp. ceteri: quorum doctrinam reliqui alicujus nominis, & notæ DD. unanimi consensu omnes sunt amplexi. Ratio est; quod Electio Juris per Confirmationem à Superiore roborando & stabiliendo *c. Scriptum cit. & c. Postquam 7. eodem Tit.* Postulatio verò Gratiæ Admissionis, ab illo dispensativè obtinendæ, innitatur per expressos *text. c. Bona 3. in fine*, & *c. Postulationem 5. De Postulat. Pralat.* & ibi notata à Panormit. *n. 2.* Barbofa *n. 2.* Laiman. *n. 1.* & al. js. Cujus ulterior, & fundamentalis ratio Exceptionis est; quod, cum ex una, Postulatio via, ad Prælaturas Ecclesiasticas extraordinaria, & minùs favorabilis; quia ad has per ipsam vocantur personæ à Jure impeditæ: Electio autem Ordinaria, & quod non nisi in personas de Jure habiles cadere possit, favorabilis sit: ex altera verò parte viam Ordinariam, & favorabilem, expeditam planamque, præ Extraordinaria, & odiosa, vel saltem minùs favorabili reddi, æquitas & ratio dictarit, laudatus Papa Innocentius III. & à quo ejus rescriptum Juris Ecclesiastici Corpori insertum est, Gregorius IX. meritò requisiverint, ut quantumvis, sicut ad ceteros Actus Capitulares,

lares, ita etiam ad Electionem, & ipsam etiam Postulationem, quando cum alia Postulatione concurrat, majoris partis consensus requireretur & sufficeret: ad Electionem tamen eum Postulatione concurrentem suffragiorum tertia parte major numerus sufficeret: ad istam verò requirerentur duæ partes tertiæ, in quibus vis Capitularis tota consistere censeatur per *text. l. Nulli. 3. l. Planè 4. ff. Quod cujusque Universit. nom & c. Cum nobis 19. De Electione* secundum integram ejus lectionem ab Emmanuele Gonzalez relatam. Circa hæcenus dicta

Dubium est primò, an ad Alienationem requiratur Capituli consensus Expressus, vel sufficiat Tacitus? quod oritur ex *c. Irrita 1. & c. Continebatur 2. De ijs, que sunt à Prælat. quorum* textuum priore irrita pronuntiatur Episcoporum Donatio, vel Venditio, vel Commutatio rei Ecclesiæ, facta absque Clericorum *Collaudatione & Subscriptione*: quod sine Expresso consensu fieri nequit; ut de Subscriptione per se: de Collaudatione ex eo constat, quod *Collaudare* sit simul laudare & approbare, quod voce, nutu, vel alio signo externo fieri solet, ut probè advertunt Gonzalez *in c. Continebatur cit. n. 2. & Donatus Præx. Regul. Tom. 2. tract. 14. q. 12. n. 3.* posteriore autem firmum robur adstruitur Concessioni Decimæ, ab Abbatisa factæ, *Conventu sciente, & non contradicente*; ac proinde cum consensu solum Tacito: qui per scientiam Capituli, ejusque non contradicentis taciturnitatem habetur, secundum receptam Gloss. *ibi v. Non contradicente*, & alios DD. passim. Quos textus, ut ab Antinomix vitio absolvant Interpp. non pauci, priorem de magnæ aut saltem notabilis: posteriorem verò de modicæ rei *arg. can. Terrulas 12. q. 2. eum Innocentio & Rebuffo De Decimis q. 9. n. 34.* Alij verò plerique illum de Perpetua, ut sunt, Donatio, Venditio, Commutatio: hunc verò de Temporalibus solum Concessione, ut est Locatio, intelligunt: & ad illam Expressum requiri, ad hanc verò Tacitum Capituli consensum sufficere volunt cum Redoano *De Reb. Eccles. non alien. Rubr. 25.*

n. 17. & Feliciano Oliva *De Foro Eccles. p. 2. quest. 43. n. 45.* pro sua sententia generalem Lusitanix praxin allegante. Rationem reddit Vivianus *in Ration. c. Continebatur cit.* quòd in Concessione solùm Temporali minus periculum læsionis sit, quàm in Perpetua Alienatione Gloss. *in c. 1. V. Perpetuis, De reb. Eccles. alien. in 6.* & propterea cautelâ majori in hâc, quàm illâ sit opus *c. Ubi periculum 3. De Elect. in 6. & l. 1. §. Sed & si quis 9. ff. De Carbon. edicto.*

16 Nobis, etsi posterior hæc conciliatio, & doctrina probe-
tur, non tamen displicet expositio Carvalli *in c. Raynutius, De Testament. p. 2. n. 333.* existimantis, posteriore, sive *c. Continebatur cit.* textu, nomine *Decima* non immediatè ipsum Jus, aut fructus Decimales, sed Beneficium Ecclesiasticum venire: & de M. Huberti Clerici ad illud Præsentatione, non alicujus Juris aut fructuum temporali Concessione agi; quia, ut ex integra ejus lectione, à Gonzalez relata, constat, ejus Decimæ à Monasterij Exempti Abbatissa facta Concessio, ab Episcopo est confirmata, in eaque M. Hubertus Investituram per Clavem, & Librum accepit: quibus Beneficij Ecclesiastici Canonica Institutio, & in ejus possessionem Missio significatur, non Approbatio sive consensus in Alienationem; quia, ut *art. 5.* statuatur, Exemptis ad Rerum immobilium Alienationem Episcopali consensu non est opus. Contrà ad Beneficium Ecclesiasticum Diocesenum etiam ab illis præsentato, necessaria est Institutio Episcopi *c. Ex frequentibus 3. De Instit. Panormit. ibi n. 3.* & Barbosa *n. 1. & 2.* & Investitura sive Missio in possessionem: quæ Archidiacono committi solet *c. Cum satis 4. c. Adhac. 7. §. fin. De Officio Archid. & Barbosa ibi n. 6.*

17 Dubium secundò est, an exigatur consensus Capituli Congregati? singulariter, & seorsim præstitum sufficere cum Sylvestro *V. Alienatio, quest. 5.* volunt Vasquez *De Redit. Eccles. cap. 2. §. 2. dub. 12. n. 42.* & Tamburinus *De jure Abbat. Tom. 3. disp. 13. q. 4. n. 7.* cum, quòd à Capitularibus etiam seorsim præsti-

præstitus verè sit consensus Capituli: tum verò; quòd Congregatorum consensus, specialis & proprius sit Electionibus.

Sed melius Capituli, cum potest, congregati Consensum, cum Hostiensi aliisque *allegat. exigunt cit. Redoanus, Rubr. 18* 28. *Casu 5. n. 11. Palao Tract. 12. Diss. unic. p. 14. n. 9. & Donatus Tract. cit. quest. 13. n. 2.* partim; quòd SS. Canones ad Immobiliùm Alienationes exigant consensum Conventûs aut Capituli *c. Continebatur. cit. c. Cum Nos. 3. De ijs, qua à Prælat. Clement. 1. & 2. De Reb. Eccles. alien. & c. 1. eodem Tit. in 6.* consensus autem Capituli vel Conventûs propriè tantùm dicitur, qui est Capitularium congregatorum sive Collegialis: partim verò; quòd *c. Irrita cit. exigatur, ut fiat cum Clericorum sive Canonicorum Collaudatione*, hoc est, ut simul laudent, & approbent Alienationem, de qua agitur in Tractatu Capituli; Collaudatio enim est voluntas, sive sensus multorum, ad quos pertinet, simul junctus, ut ait Redoanus *Rubr. 30. n. 6.* Nec immeritò; quia, si seorsim præstitus sufficeret, minùs liber, providus & utilis esset Ecclesiæ: cujus rerum dilapidatio multò expeditior esset Prælati, Consensum in favorem suum & Ecclesiæ vel Monasterij præjudicium faciliùs obtenturis, si ad ipsa pertinentium rerum Alienatio, suffragijs seorsim rogatis, posset decerni.

Neque, ut Sylvester ait, verum est, quòd Consensus Congregatorum proprius sit Electionibus; eum enim alijs Vniversitatum & Collegiorum actibus, præsertim, quibus iis præjudicari potest, communem esse patet *ex c. cit. l. Nominaciones 27. C. De Appellat. & inde in Decretum translato §. Nominaciones, can. Ei, qui 2. q. 6.* Nominaciones & c. citra Concilium publicum factas, tanquam invalidas reiiciente: & *c. Cum accessissent 8. princip. ibi Tanquam quòd de communi assensu Canonicorum fuerit constitutum, & §. Quocirca, ibi, Si constiterit Canonicos communitèr statuisse, de Constitut.*

Dubium tertio est, an Consensus Capituli necessarius sit

Episcopo alienaturo res Immobiles Ecclesiæ Cathedrali inferioris? Non quidem Collegiatae vel Conventualis; hujus enim proprio Prælati Collegij tantum sui, & autoritate Episcopali, non etiam Capitularium Ecclesiæ Cathedralis consensu opus esse, ex communi sensu tradunt Rodriquez *22. Regul. Tom. 1. quest. 27. art. 1.* & Oliva *cit. quest. 43. n. 62.* Sed Collegium non habentis: de qua dubitandi ratio pro una, oritur ex generalitate *can. Sine exceptione cit. c. 1. & seqq. De ijs, qua à Pralat. &c.* hi enim textus, cum ad Prælati Alienationem Capituli consensum exigant indistinctè, generaliter & indistinctè videntur accipiendi *arg. can. Consulvisti 2. q. 5. & Summa l. In pretio, ff. De Publ. in rem act.* pro altera verò parte ex *c. Cum Apostolica 7. eodem Tit.* ad faciendam ab Episcopo Decimarum, ad unam Ecclesiam spectantium, translationem in aliam, Capituli consensu non requisito, permittente. Propter quas rationes, in propositæ Dubitationis resolutione non parùm variant DD. Nos eam expediendam censemus ope Distinctionis; vel enim hujusmodi Ecclesiæ Rem immobilem, ut ferè solet, alienat proprius ipsius Rector aut Beneficiatus, vel, ut ex causa aliquando potest, Episcopus? Si prius, Rectori quidem & Beneficiato autoritate Episcopi, tanquam Superioris sui immediati, non tamen huic Capituli sui Cathedralis consensu est opus. Si posteriorius, & Alienationis author est ipse Episcopus: Capituli sui Cathedralis consensum ipsi necessarium esse, desumitur ex *Clement. 2. De Reb. Eccles. alien. & cum Panormit. in c. Irrita cit. n. 5.* docent Covarruvias *lib. 2. Var. cap. 17. n. 1.* Garcias *De Benef. p. 12. cap. 3. n. 11.* Molina *Tract. 2. de 1. & 1. diss. 468. n. 14.* & Oliva *cit. n. 62.* Ratio utriusque est; quia *vi text. cit. uti & c. 1. De Reb. Eccles. alien. in 6.* Capituli Consensus necessarius tantum est Prælati alienanti: qualis Episcopus solum est casu posteriore.

22 Neque posteriori istius Resolutionis parti obstat text. *c. Cum Apostolica cit.* quia ejus casus specialis, & exceptio est à Regula,

Regula, ad Alienationem Prælati consensum Capituli generaliter exigente, eximens casum, quo Laicus Decimas ab Episcopo vel inferiore Prælato jam ante Concilium Lateranense in Feudum acceptas, cum, ut suæ restituat, induci non potest, alteri Ecclesiæ donat; hujusmodi enim illarum donationem, sive ab una Ecclesia in alteram translationem, cum solius Episcopi Diocesani consensu factam Innocentius III. ratam omnino esse voluit *c. cit.* quod Ecclesiæ saltem Vniversali utiliùs, convenientiùs, honestiùsque sit, hujusmodi Decimas ab alia Ecclesia possideri, quàm stare, & perseverare in manibus Laicorum *c. Prohibemus 19. De Decimis*, præsertim eas detinentium injustè; cum particulares Ecclesiæ omnes membra sint Vniversalis *can. Novatianus 1. q. 5.* & propterea Ecclesia ad quam ejusmodi Decimæ de Jure pertinebant, ut alteri conferantur, facillè acquiescere debeat & præsumatur, Panormit *in cit. c. n. 10* Barbosa *ibid. n. 6.* & Suarez *de Relig. Tom. 6. lib. 1. cap. 26. n. 13.* ubi ait ex pia dispensatione Ecclesiæ fieri, ut hoc casu aliter, quàm de rigore Juris deberet, restitutio Decimarum à Laicis fiat. Ex speciali autem hac dispositione tantùm abest, ut aliquid inferatur contra Capitularis consensus necessitatem, ut hæc ex illa, tanquam exceptione, potiùs stabiliatur; quia Exceptionis ea natura est, ut Regulam in contrarium potiùs firmet quàm infringat, *l. Quæsitum 12. §. 43. ff. De fundo instructo.* Gloss. *in Rubr. De R. J. in 6. Decius ibid. n. 20.* & *inc. Cùm dilecta, De Confirmat. utili, n. 6. & 7.* & Everardus *Legal. argum. loco ab Exceptione n. 1.*

ARTICULUS IV.

De Ejusdem Subscriptione.

SUMMARIUM.

1. Ista exigitur ad Donationem, Venditionem, Permutationem: 2. Non alias Alienationes.	3. Imò ejus in Donatione &c. necessitatem passim sustulit Consuetudo: L 3	4. Cui